

Pokyn rektora Trnavskej univerzity v Trnave
O INKLÚZII A ROVNOSTI PRÍLEŽITOSTÍ NA UNIVERZITE

Článok 1 – Úvodné ustanovenia

1. Tento pokyn upravuje princípy, zodpovednosti a podporné mechanizmy v oblasti rovnosti príležitostí, ochrany dôstojnosti a podpory zraniteľných skupín (ďalej „inklúzia“) na Trnavskej univerzite v Trnave.
2. Jeho cieľom je zabezpečiť bezpečné, podporné a otvorené prostredie pre všetky osoby pôsobiace na univerzite, rovný a dôstojný prístup k vzdelávaniu a akademickému životu pre všetkých študentov a zamestnancov, v súlade s akademickou slobodou, medzinárodnými štandardmi, zákonmi Slovenskej republiky a hodnotami univerzity.
3. Trnavská univerzita v Trnave ako verejná vysoká škola rešpektujúca princípy rovnosti aktívne zabezpečuje opatrenia na podporu inklúzie a aktívne zabezpečuje rovnaký prístup ku vzdelávaniu, zamestnaniu, službám a možnostiam nezávisle od sociálneho, kultúrneho, ekonomického, zdravotného, etnického alebo iného zázemia jednotlivcov.

Článok 2 – Princípy inklúzie

1. Trnavská univerzita poskytuje všetkým členom a členkám akademickej obce, ďalším zamestnancom rovnaké príležitosti bez akejkoľvek diskriminácie, vrátane, ale nie výlučne, diskriminácie na základe veku, pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, národnosti, náboženstva alebo viery, zdravotného znevýhodnenia, sexuálnej orientácie, rodovej identity alebo prejavu, sociálneho pôvodu, rodinného stavu, politického presvedčenia, jazyka, národnosti alebo iného postavenia či identity. Uznáva aj intersekcionalitu týchto faktorov a ich vplyv na prístup k vzdelaniu a pracovnému prostrediu.
2. Trnavská univerzita aktívne vytvára prostredie, ktoré podporuje rovnosť, začlenenie a rešpekt, a zároveň systematicky identifikuje a odstraňuje prekážky v prístupe k vzdelávaniu, výskumu a pracovným príležitostiam. Inklúzia je chápaná ako proces aj cieľ, ktorý si vyžaduje aktívne opatrenia a kontinuálnu evaluáciu.
3. Trnavská univerzita sa zaväzuje chrániť akademickú slobodu, slobodu prejavu a slobodu vierovyznania a rešpekt voči rozmanitým svetonázorom, pričom zabezpečuje, aby žiadna forma prejavu nebola zneužívaná na podporu nenávisťi, diskriminácie alebo vylúčenia. Rozmanité svetonázory sú rešpektované v rámci zásad demokratickej kultúry a ľudských práv.
4. Podpora diverzity je súčasťou kultúry Trnavskej univerzity, nie výlučne záležitosťou jednotlivcov či vybraných súčastí Trnavskej univerzity. Všetci členovia a členky akademickej obce a zamestnanci majú spoluzodpovednosť za budovanie bezpečného, rešpektujúceho a inkluzívneho prostredia.
5. Trnavská univerzita si zachováva svetonázorovú neutralitu, pričom rozmanitosť názorov podporuje spôsobom, ktorý nezvýhodňuje ani nediskriminuje žiadnu konkrétnu ideológiu či vieru. Opatrenia v oblasti diverzity a inklúzie vychádzajú z princípov ľudskej dôstojnosti, rovnosti a vedecky podložených poznatkov.
6. Trnavská univerzita podporuje vzdelávanie v oblasti diverzity, rovnosti a inklúzie, a to pre študentov, pedagógov aj nepedagogických pracovníkov. Prevencia diskriminácie, nevedomých predsudkov a mikroagresíí je súčasťou odborného rastu a rozvoja kultúry rešpektu.

Článok 3 – Oblasť inklúzie

1. Trnavská univerzita vytvára podmienky pre štúdium, výučbu a výskum, ktoré sú spravodlivé, prístupné a rešpektujú individuálne potreby študentov a zamestnancov. Zohľadňuje pritom rôzne formy znevýhodnenia, ako sú zdravotné obmedzenia, jazykové bariéry, sociálne a ekonomické zázemie alebo iné špecifické životné okolnosti.
2. Každý člen a členka akademickej obce, ako aj každý zamestnanec má právo na dôstojné, korektné a rešpektujúce zaobchádzanie, bez ohľadu na pohlavie, vek, rasový alebo etnický pôvod, jazyk, národnosť, vierovyznanie alebo presvedčenie, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, rodovú identitu a rodový prejav, svetonázor, rodinný stav, spoločenský či ekonomický pôvod alebo iné osobné charakteristiky.
3. Výučba a študijné materiály by mali byť navrhované inkluzívne a kultúrne citlivo, s cieľom minimalizovať nevedomé predsudky a posilniť pluralitu.
4. Trnavská univerzita zabezpečuje efektívne, transparentné a spravodlivé mechanizmy na riešenie podnetov a sťažností, ktoré sa týkajú diskriminácie, obťažovania, šikanovania, mikroagresíí alebo iného nevhodného zaobchádzania. Tieto mechanizmy musia byť dôveryhodné, prístupné a bezpečné pre všetkých. Osoby, ktoré vznášajú podnety alebo svedčia v prípadoch diskriminácie alebo obťažovania, sú chránené pred akoukoľvek formou odvety.
5. Trnavská univerzita podporuje inkluzívne pedagogické prístupy, vrátane používania rôznych metód hodnotenia, flexibilného prístupu k zadaniam a termínom pre študentov so špecifickými potrebami, dostupnosti podporných služieb (napr. tlmočenie do posunkového jazyka, psychologické poradenstvo, mentoring, tutoring).
6. Výskumné prostredie je na Trnavskej univerzite vedené princípmi etiky, rovnosti a inklúzie, pričom univerzita podporuje participáciu marginalizovaných skupín vo výskume, dbá na ich spravodlivé zastúpenie v riešiteľských tímoch a hodnotiacich komisiách, vytvára priestor na medzinárodnú spoluprácu s dôrazom na globálnu zodpovednosť a rešpekt ku kultúrnym rozdielom.

Článok 4 – Zodpovednosti Trnavskej univerzity a jej súčastí

1. Rektorát, vrátane prorektorov a prorektoriek, kvestora Trnavskej univerzity:
 - a) zodpovedajú za pridelovanie a prerozdeľovanie zdrojov na podporu inklúzie a stanovujú plánovanie v tejto oblasti,
 - b) riadia a koordinujú politiku inklúzie na úrovni Trnavskej univerzity a zabezpečujú jej zosúladenie so strategickými cieľmi Trnavskej univerzity,
 - c) zverejňujú pravidelné správy o stave inklúzie na Trnavskej univerzite a o prijatých opatreniach,
 - d) zabezpečuje odborné a psychologické poradenstvo, pomoc študentom a zamestnancom, vrátane podpory ich identity.
2. Fakulty Trnavskej univerzity a dekaní fakúlt:
 - a) zabezpečujú implementáciu opatrení v každodennom študijnom a pracovnom prostredí na jednotlivých fakultách Trnavskej univerzity,
 - b) zodpovedajú za implementáciu inkluzívnych opatrení v každodennom študijnom, výučbovom a pracovnom prostredí
 - c) podporujú vzdelávanie vyučujúcich, zamestnancov a študentov v oblasti diverzity a inklúzie,

3. Koordinátor pre študentov so špecifickými potrebami:
 - a) zabezpečuje vybavovanie a riešenie individuálnych požiadaviek študentov, komunikáciu s vyučujúcimi a vyjadruje sa k predpisom Trnavskej univerzity a jej fakúlt s ohľadom na zabezpečenie inklúzie študentov so špecifickými potrebami,
 - b) navrhuje primerané úpravy štúdia a zabezpečuje komunikáciu s vyučujúcimi,
 - c) spolupracuje s technickými a administratívnymi útvarmi na zabezpečení fyzickej a digitálnej prístupnosti.
4. Zástupcovia študentov
 - a) ako reprezentácia študentstva predstavujú vedeniu Trnavskej univerzity návrhy a opatrenia pre zlepšenie inklúzie na Trnavskej univerzite,
 - b) zabezpečujú spätnú väzbu a informujú vedenie Trnavskej univerzity o potrebách rozmanitých skupín študentov (napr. zahraničných, študentov z menšinového prostredia, študentov – rodičov, LGBTI+ študentov a iných skupín).
5. Všetci zamestnanci Trnavskej univerzity
 - a) majú spoluzodpovednosť za vytváranie rešpektujúceho a spravodlivého prostredia,
 - b) sú oprávnení aktívne sa zapájať do vzdelávacích aktivít v oblasti inklúzie a signalizovať nedostatky či riziká,
 - c) sú povinní správať sa v súlade s týmto pokynom, Štatútom Trnavskej univerzity v Trnave, Etickým kódexom Trnavskej univerzity v Trnave a ostatnými vnútornými predpismi Trnavskej univerzity v Trnave a platnými právnymi predpismi.

Článok 5 – Mechanizmy nahlasovania a pomoci

1. Možnosti kontaktovania a podpory:
 - a) zamestnanci a študenti Trnavskej univerzity sa môžu v prípade porušenia ich práv stanovených v tomto pokyne obrátiť na tieto subjekty:
 - Koordinátor pre študentov so špecifickými potrebami v prípade špecifických úprav štúdia, podpory v súvislosti so znevýhodnením alebo bariérami v prostredí,
 - Etická komisia – pre formálne a neformálne podnety, vyšetrovanie a návrh opatrení
 - Rektor Trnavskej univerzity.
 - b) Podnety je možné podať nasledujúcimi kanálmi:
 - osobne,
 - emailom.
2. Trnavská univerzita garantuje, že akýkoľvek podnet bude riešiť diskkrétne a bude zachovávať mlčanlivosť a dôvernosť. Zabezpečí ochranu pred akoukoľvek formou odvety alebo znevýhodnenia za podanie podnetu alebo svedectva v súvislosti s uplatňovaním tohto pokynu.
3. Trnavská univerzita akýkoľvek podnet bude riešiť nestranne, odborne a spravodlivo a prijme primerané opatrenia na nápravu a prevenciu ďalšieho výskytu konania, ktoré nie je v súlade s týmto pokynom. V prípade zistenia závažných porušení sa Trnavská univerzita zaväzuje prijať systémové opatrenia spočívajúce v úprave politík, školení, prípadne zmeny interných procesov.

Článok 6 – Hodnotenie a revízia

1. Účinnosť opatrení bude hodnotená periodicky prostredníctvom anonymných dotazníkov, spätnej väzby a štatistiky doručených podnetov. Výsledky hodnotenia budú súčasťou Výročnej správy Trnavskej univerzity, ktorá bude obsahovať aj odporúčania na zlepšenie.

2. Trnavská univerzita bude transparentne zverejňovať vybrané údaje uplatňovania tohto pokynu v anonymizovanej forme (napr. počet podaných podnetov, témy školení, odporúčané systémové zmeny a pod.).

Článok 7 – Rešpektovanie identity špecifických fakúlt

1. Fakulty ako súčasti univerzity so svojim špecifickým zameraním uskutočňujú svoju činnosť v súlade so svojím poslaním a vlastnými internými predpismi.
2. Žiadne opatrenia podľa tohto pokynu nesmú byť interpretované spôsobom, ktorý by:
 - zasahoval do výučby, výskumu alebo interného života fakulty v rozpore s jej poslaním;
 - nútil jej zamestnancov alebo študentov konať v rozpore so svojím presvedčením, ak tým nie sú porušované platné zákony SR.
3. Fakulty zabezpečujú rešpekt, korektnosť a ochranu dôstojnosti všetkých členov akademickej obce bez výnimky, pričom si zachovávajú svoju autonómiu.

Článok 8 – Ochrana slobody názoru a svetonázorového presvedčenia

1. Každý člen akademickej obce má právo slobodne vyjadrovať svoj názor, filozofické, ideové, náboženské alebo sekulárne presvedčenie – vrátane názorov vychádzajúcich z konzervatívnych, tradičných, liberálnych, progresívnych či iných hodnôt – a má právo na dôstojné a korektné zaobchádzanie bez ohľadu na svoje presvedčenie, identitu alebo postavenie.
2. Univerzita zabezpečuje, aby žiadna osoba nebola nútená zúčastniť sa na aktivitách alebo vyjadreniach, ktoré sú v rozpore s jej svedomím alebo vierou.
3. Sloboda názoru sa uplatňuje kultivovaným spôsobom a nesmie byť zneužitá na znevažovanie, výsmech alebo ponižovanie iných osôb či skupín.
4. Univerzita aktívne podporuje pluralitu názorov a vytvára priestor pre dôstojný a otvorený dialóg bez ideologickej nadvlády.
5. Sloboda prejavu na univerzite je uplatňovaná v súlade so zákonmi Slovenskej republiky, najmä s Ústavou SR a Trestným zákonom, a nezahŕňa prejavy, ktoré:
 - podnecujú k násiliu, nenávisti alebo diskriminácii na základe rasy, národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie alebo iného postavenia,
 - obsahujú urážlivé, dehumanizujúce alebo ponižujúce vyjadrenia voči jednotlivcom alebo skupinám,
 - šíria nepravdivé a škodlivé informácie s cieľom poškodiť iných členov akademickej obce.

Článok 9 – Záverečné ustanovenia

1. Tento pokyn je záväzný pre všetkých zamestnancov a študentov Trnavskej univerzity.
2. Na implementáciu tohto pokynu dohliada rektor Trnavskej univerzity
3. Tento pokyn nadobúda účinnosť dňom 1. septembra. 2025.

prof. ThLic. Miloš Lichner, D. Th.
rektor Trnavskej univerzity v Trnave

Pokyn bol uverejnený na úradnej výveske Trnavskej univerzity v Trnave dňa 22. augusta 2025.